

04.00-72 12 VII 1989 г.
Министерство на външните работи
и Дипломатическо съсловие

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ
№ 01-05-20 | 12.07.89г.

ДО
ПОЛИТБЮРО
НА ЦК НА БКП

И Н Ф О Р М А Ц И Я

от Петър Младенов – министър на външните работи

Другари,

На 7 и 8 юли в Букурещ се проведе редовното съвещание на Политическия консултативен комитет на държавите-участнички във Варшавския договор.

Висшият форум на Варшавския договор се проведе във важен и отговорен период в развитието на международния живот, който се характеризира с:

- разгръщащи се процеси на обновление в социалистическите страни, на преустройство на механизмите на сътрудничество между тях.

- сравнително благоприятна международна обстановка, когато светът е в етап на крупни изменения, създават се реални условия за устойчив поврат към по-добро в различните области на международните отношения.

В делови, конструктивен, а по-някои въпроси в критичен и самскритичен дух, на срещата бяха анализирани най-актуалните проблеми на социализма и на нашето съвремие, начертани бяха пътищата за ускоряване на позитивните процеси, водещи към по-сигурен и по-демократичен свят. Тон за тази атмосфера зададе изказването на др. Михаил Горбачов.

При размяната на опит и информация за хода на обновителните процеси в съюзните страни, бе подчертано, че въпреки разнообразието на националните условия, практически всички социали-

стически държави решават комплекс от сходни задачи, които са породени от необходимостта да се преодолеят негативните тенденции във вътрешното им развитие и да се дадат нови импулси за пълното разкриване на потенциала на социализма.

Изоставането на съюзните страни, особено в областта на новите технологии, в темповете на растеж, валутните дългове се възприемат от Запада като "залез на социализма". В тази връзка, бе подчертана необходимостта да се доказват преимуществата на новия строй не само със силни аргументи, но и с реални дела. Понататъшното въздействие на социалистическите страни върху положителните изменения в света в решаваща степен ще зависи от способността на социализма да се обновява.

На съвещанието бе направен задълбочен, балансиран и реалистичен анализ на съвременната международна обстановка. Въпреки различните акценти и нюанси в позициите на съюзните държави, бе изтъкнато, че за последните две-три години военната опасност бе отдалечена, направени са първите стъпки по пътя на ядреното разоръжаване, появили се благоприятни перспективи за съкращаване на обикновените въоръжени сили и оръжия в Европа, постепенно се формира капитал на доверие в отношенията между Изтока и Запада. Европейците като цяло вече са настроени да излязат от окопите на "студената война". Чувствува се все по-голям реализъм и в позициите на администрацията на САЩ.

По общо мнение, повратът в международния живот стана възможен благодарение на курса на преустройство, на реформи и усъвършенстване в социалистическите страни, и преди всичко в Съветския съюз.

В същото време, обаче, позитивните процеси все още не са придобили достатъчна собствена инерция, не са станали необратими. Налице е известна неопределеност в позицията на Запада,

преди всичко по отношение на курса към държавите от Изтока и в областта на разоръжаването. Преосмислянето на външнополитическата стратегия на Запада все още не се е материализирало в твърда и стабилна политическа линия и практически дела. В тази връзка, бяха изтъкнати противоречията в документите, приети на Брюкселската сесия на НАТО (1989 г.) – изразена е готовност да задълбочават отношенията със социалистическите страни и в същото време присъствуват положения, които са рецидиви от времената на "студената война".

Днес на Запад се наблюдава нова тенденция към поляризация на силите, чийто водораздел е новото историческо съдържание. Този период на колебания и неопределеност, по съветска прогноза, ще продължи не една-две години, а повече.

И занапред политическата философия на съюзните страни в областта на международните отношения следва да бъде съчетаването на активната борба за преход към нов международен ред с надеждната сигурност на нашите страни.

В хода на размяната на мнения по кардиналните проблеми на разоръжаването, ръководителите на съюзните държави подчертаха важността на сключването на съветско-американско споразумение за 50% съкращаване на стратегическите нападателни оръжия на двете страни, при строго спазване на Договора за противоракетна отбрана в неговия вид от 1972 г. В дневния ред на държавите-участнички във Варшавския договор продължава да бъде всеобщата и пълна забрана на химическото оръжие и ликвидиране на неговите запаси.

На съвещанието бе отделено важно внимание на процеса на строителството на "общоевропейския дом". Анализирани бяха резултатите от проведените напоследък в рамките на хелзинкския процес форуми. Акцентът бе поставен на общите за европейските народи интереси и ценности, необходимостта от равноправен диалог и

разширяването на контактите в различните области. Единството на Европа от Атлантика до Урал е възможно и необходимо при съхраняване на самобитността на всяка страна и социалното, икономическо, културно многообразие, което следва да се разглежда като богатство на европейската цивилизация. Потвърдено бе, че всеки опит да се дестабилизира обстановката в която и да било социалистическа страна, ще се отрази върху баланса в Европа, върху процеса на укрепване на доверието между двете части на континента, ще разрушава това, което вече е създадено.

Съветският ръководител информира за новите моменти в отношенията и политиката на СССР спрямо ФРГ и Франция.

По въпроса за преговори по тактическото ядрено оръжие бе отбелязано че ако държавите от двата съюза се придвижат напред в тази област, ще бъде даден мощен импулс на целия процес на разоръжаването. В противен случай - тактическото ядрено оръжие ще се превърне в спирачка на този процес. Съюзните страни единодушно оцениха готовността на СССР за по-нататъшни едностранни съкращения, при условие, че НАТО се съгласи на преговори по този въпрос.

Една от непосредствените задачи, стоящи пред Съюза е да се даде своевременен, практически отговор на конструктивните предложения на САЩ и НАТО в конвенционалната област. В тази връзка, бе подчертано че преходът от количество към качество в строителството на съюзническите армии и осъществяването на принципите на разумната достатъчност е дал възможност за едностранни съкращения на войски и техника, без да се нарушат интересите на сигурността на съюзните страни.

Др. Михаил Горбачов потвърди готовността на СССР да съгласува с ръководствата на съюзните страни размерите и реда на изтеглянето на съветските контингенти в Източна Европа. Но същевременно при обсъждането на тази възможност следва да се имат

предвид съвкупността от политически, военни и географски фактори, които ще влияят върху европейската обстановка след осъществяването на това изтегляне. Подчертано бе, че предложението на САЩ за еднакви тавани на съветските и американските войски съответно в Източна и Западна Европа, следва да се разглежда в по-широк контекст, да се изработи оптимална позиция при отчитането и на войските на другите натовски страни във ФРГ.

Към полагане на началото на процеса на конвенционално разоръжаване следва да се пристъпи във възможно най-кратък срок. Съветското ръководство счита, че реални съществени стъпки в това отношение следва да бъдат направени към 1992-1993 г., когато ще се решава практически въпросът за модернизацията в НАТО, ще бъде създадена единна Западна Европа и ще се проведат нови избори за американски президент.

Единодушно бе подчертано важното значение на усилията и практическите стъпки на съюзните страни по осъществяване на регионалните инициативи. В същото време, др. Михаил Горбачов разкритикува пасивността на държавите от Варшавския договор по осъществяването на редица колективни и индивидуални предложения. Назряла е необходимостта от обобщаване на нашите инициативи, с оглед засилването на целенасочеността и ефективността на съгласуваната дейност в областта на разоръжаването.

Изтъкната бе необходимостта да се отделя по-голямо внимание на въпросите, съдържащи се във "втора кошница" на общоевропейския процес. Настъпило е време за развитие на съвместни програми със Западна Европа в такива сфери като транспорт, екология, наукоемките технологии, сигурността в ядрената енергетика и др. Това сътрудничество следва да се осъществява на основата на взаимно отчитане на интересите, строго спазване на принципите на международното общуване. По общо мнение интеграционните процеси